

Briuselis, 2022 m. lapkričio 8 d.
(OR. en)

14452/22

FISC 214
ECOFIN 1131

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 13970/22 FISC 209 ECOFIN 1083

Dalykas: Tarybos išvados dėl Verslo apmokestinimo elgesio kodekso reformos

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl Verslo apmokestinimo elgesio kodekso reformos, kurias Taryba patvirtino 2022 m. lapkričio 8 d. įvykusiame posėdyje.

Tarybos išvados
dėl Verslo apmokestinimo elgesio kodekso reformos

Taryba:

- PALANKIAI VERTINA Elgesio kodekso (verslo apmokestinimas) reformą; šiuo atžvilgiu ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad Elgesio kodekso grupės darbas grindžiamas jos įgaliojimais, kaip atspindėta Elgesio kodekse (verslo apmokestinimas); PRIMENA, kad Elgesio kodeksas (verslo apmokestinimas) yra politinis įsipareigojimas ir nedaro poveikio valstybių narių teisėms ir pareigoms ar atitinkamoms valstybių narių ir Sąjungos kompetencijos sritims pagal Sutartis, ir PRAŠO Elgesio kodekso grupės tęsti darbą rengiant arba, kai tinkama, peržiūrint sutartas gaires, kad būtų padidintas aiškumas, ir pateikti šio darbo rezultatus Tarybai; visų pirma PRAŠO Elgesio kodekso grupės parengti ir pateikti Tarybai patvirtinti pasiūlymus dėl gairių dėl konkrečių visuotinai taikomų mokesčių elementų, kurie patenka į peržiūrėto Elgesio kodekso (verslo apmokestinimas) taikymo sritį;
- PALANKIAI VERTINA veiksmus, kurių imtasi didinant Elgesio kodekso grupės darbo skaidrumą ir gerinant jos viešą komunikaciją. Šiuo atžvilgiu PAŽYMI, kad peržiūrėtame Elgesio kodekse (verslo apmokestinimas) nurodyta, kad Tarybos patvirtinti galutiniai dokumentai bus skelbiami viešai, o papildomi dokumentai – atitinkamai skelbiami viešai laikantis taikomų taisyklių; PRAŠO Elgesio kodekso grupės išnagrinėti tolesnius veiksmus laikantis taikomų taisyklių ir ne vėliau kaip 2023 m. birželio 30 d. pateikti Tarybai ataskaitą šiuo klausimu;
- PATVIRTINA Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliuciją dėl peržiūrėto Verslo apmokestinimo elgesio kodekso, išdėstyta šio pranešimo priede.

**TARYBOS IR TARYBOJE POSĖDŽIAVUSIŲ VALSTYBIŲ NARIŲ VYRIAUSYBIŲ
ATSTOVŲ REZOLIUCIJA DĖL PERŽIŪRĖTO VERSLO APMOKESTINIMO ELGESIO
KODEKSO**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA IR TARYBOJE POSĖDŽIAVĘ VALSTYBIŲ NARIŲ
VYRIAUSYBIŲ ATSTOVAI,

PRIMINDAMI 1997 m. gruodžio 1 d. ECOFIN tarybos išvadas dėl mokesčių politikos atsižvelgiant į tai, kad reikia imtis koordinuotų veiksmų Europos lygmeniu siekiant sumažinti bendrosios rinkos išskraipymus, užkirsti kelią dideliame mokesčių pajamų praradimui ir padėti mokesčių struktūroms plėtotis užimtumui palankesniu būdu,

PRIMINDAMI 1997 m. gruodžio 1 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybės atstovų rezoliuciją dėl Verslo apmokestinimo elgesio kodekso,

PRIMINDAMI 2017 m. gruodžio 5 d. Tarybos išvadas dėl mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašo ir naujausius tarptautinius pokyčius kovos su mokesčių vengimu ir slėpimu srityje,

PRIPAŽINDAMI teigiamą sąžiningos konkurencijos poveikį ir poreikį tarptautiniu lygmeniu stiprinti Europos Sąjungos ir valstybių narių konkurencingumą, kartu pažymėdami, kad kai kurios mokesstinės priemonės gali daryti žalingą poveikį,

PABRĖŽDAMI, kad elgesio kodeksas yra politinis įsipareigojimas ir neturi poveikio valstybių narių teisėms ir pareigoms arba atitinkamoms Sutartyse numatytoms valstybių narių ir Sąjungos kompetencijos sritims,

PABRĖŽDAMI, kad Elgesio kodekso grupė veikia kaip lygiateisių valstybių narių grupė, kuriai būtina pagalbą teikia Komisija,

PRIPAŽINDAMI sėkmingą Elgesio kodekso grupės ir jos išrinktų pirmininkų darbą, kuris sudarė sąlygas panaikinti daug mokestinių priemonių ir nustatyti konstruktyvaus bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis ir jurisdikcijomis sistema,

PAŽYMĖDAMI, kad grupės sekretoriato funkcijų vykdymą prisiėmė Tarybos generalinis sekretoriatas,

PRIPAŽINDAMI, kad parengtos sutartos gairės siekiant palengvinti sėkmingą Elgesio kodekso grupės darbą, susijusias su procedūriniais aspektais, taip pat sutartos gairės, susijusias su materialinės taikymo srities klausimais, ir jos visos paskelbtos viešai,

todėl DAR KARTĄ PATVIRTINDAMI, kad ir toliau reikia Verslo apmokestinimo elgesio kodekso, skirto žalingoms mokestinėms priemonėms pažaboti,

PABRĖŽDAMI, kad sąžiningos sąlygos Europos Sąjungoje ir trečiųjų valstybių bei mokesčių jurisdikciją turinčių subjektų atžvilgiu tebėra svarbus aspektas siekiant nuosekliai įgyvendinti Elgesio kodekso principus,

PAKARTODAMI norą išlaikyti kuo skaidresnį Verslo apmokestinimo elgesio kodekso taikymą nepakenkiant konfidencialumui, kuris reikalingas norint patikimai keistis nuomonėmis ir neskelbtina informacija tarp grupės narių, taip pat su trečiosiomis valstybėmis ir mokesčių jurisdikciją turinčiais subjektais, nes taip užtikrinamas veiksmingas ir į rezultatus orientuotas darbas pagal kodeksą,

ATSIŽVELGDAMI į tai, kad galiojantis Verslo apmokestinimo elgesio kodeksas, išdėstytas 1997 m. gruodžio 1 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliucijoje, turėtų būti peržiūrėtas siekiant kuo veiksmingiau spręsti naujus uždavinius vis labiau globalėjančioje ir skaitmenizuotoje ekonominėje aplinkoje,

PATVIRTINA ŠĮ PERŽIŪRĖTĄ VERSLO APMOKESTINIMO ELGESIO KODEKSA

Apimamos mokestinės priemonės

A. Nedarant poveikio atitinkamoms valstybių narių ir Sąjungos kompetencijos sritims, šis Elgesio kodeksas, apimantis verslo apmokestinimą (toliau – kodeksas), yra susijęs su tomis lengvatinėmis mokestinėmis priemonėmis ir visuotinai taikomais mokesčių elementais, kurie daro arba gali daryti reikšmingą poveikį verslo veiklos vietos pasirinkimui Sąjungoje.

Šiuo atžvilgiu verslo veikla taip pat apima visą bendrovių grupėje vykdomą veiklą.

Į kodekso taikymo sritį patenkančios lengvatinės mokestinės priemonės ir visuotinai taikomi mokesčių elementai (toliau kartu – mokestinės priemonės) apima tiek įstatymus ir kitus teisės aktus, tiek administracinę praktiką.

B.1 Neperžengiant A punkte nurodytos taikymo srities, lengvatinės mokestinės priemonės, kuriomis numatomas reikšmingai mažesnis faktinis apmokestinimo lygis, įskaitant nulinį apmokestinimą, nei paprastai atitinkamoje valstybėje narėje taikomi lygiai, laikytinos potencialiai žalingomis ir todėl patenkančiomis į šio Kodekso taikymo sritį.

Tokio apmokestinimo lygio veiksniai gali būti nominalus mokesčio tarifas, mokesčio bazė arba kiti susiję veiksniai.

Vertinant, ar tokios priemonės yra žalingos, reikėtų, *inter alia*, atsižvelgti į tai:

1. ar lengvatos *de facto* ar *de jure* yra visiškai atskirtos nuo vidaus rinkos, pvz., jos suteikiamos tik nerezidentams ar sandorių, sudarytų su nerezidentais, atžvilgiu arba neturi poveikio nacionalinei mokesčio bazei, arba
2. ar lengvatos suteikiamos net tais atvejais, kai valstybėje narėje, kuri suteikia tokią mokestinę naudą, nevykdoma jokia reali ekonominė veikla ir iš esmės nedalyvaujama jos ekonomikoje, arba

3. ar pelno nustatymo taisyklės, taikomos tarptautinės įmonių grupės veiklai, nukrypsta nuo tarptautiniu mastu pripažintų principų, visų pirma nuo taisyklių, dėl kurių susitarta EBPO, arba

4. ar mokestinėms priemonėms trūksta skaidrumo, be kita ko, kai teisinės nuostatos administraciniu lygmeniu neskaidriai sušvelninamos.

B.2 Neperžengiant A punkte nurodytos taikymo srities, valstybės narės visuotinai taikomi mokesčių elementai, dėl kurių atsiranda dvigubo neapmokestinimo galimybių arba gali būti sudarytos sąlygos du ar daugiau kartų pasinaudoti mokesčių lengvatomis tų pačių išlaidų, tos pačios pajamų sumos ar sandorių grandinės atžvilgiu, turi būti laikomi potencialiai žalingais ir todėl patenkančiais į šio kodekso taikymo sritį.

Toks poveikis gali atsirasti dėl bet kurio svarbaus valstybės narės nacionalinės mokesčių sistemos elemento, dėl kurio mokestinė prievolė tampa mažesnė, įskaitant mokestinės prievolės nebuvimą, išskyrus nominalų mokesčio tarifą arba atidėtuosius mokesčius, kurie yra paskirstytojo pelno mokesčio sistemos elementas.

Vertinant, ar valstybės narės visuotinai taikomas mokesčių elementas yra žalingas, reikėtų atsižvelgti į šiuos kartu taikomus kriterijus ir į tai, ar tarp jų yra tiesioginis priežastinis ryšys:

1) visuotinai taikomas mokesčių elementas nėra taikomas kartu su tinkamomis kovos su piktnaudžiavimu nuostatomis ar kitomis tinkamomis apsaugos priemonėmis, todėl sudaromos sąlygos dvigubam neapmokestinimui arba leidžiama du ar daugiau kartų pasinaudoti mokesčių lengvatomis tų pačių išlaidų, tos pačios pajamų sumos ar sandorių grandinės atžvilgiu;

2) visuotinai taikomas mokesčių elementas daro reikšmingą poveikį verslo veiklos vietos pasirinkimui Sąjungoje. Vertindama, ar mokesčių elementas yra reikšmingas veiksnys priimant sprendimą dėl verslo veiklos vietos pasirinkimo Sąjungoje, Elgesio kodekso grupė (verslo apmokestinimas) (toliau – grupė) turėtų atsižvelgti į tai, kad verslo veiklos vietos pasirinkimui įtakos gali turėti ir kitos aplinkybės, kurios nėra mokesčių elementai.

Sustabdymas ir panaikinimas

Sustabdymas

C. Valstybės narės įsipareigoja nenustatyti naujų žalingų mokestinių priemonių, kaip tai suprantama šiame kodekse. Todėl valstybės narės, nustatydamos būsimą politiką, laikysis principų, kuriais grindžiamas kodeksas, ir tinkamai atsižvelgs į E–I punktuose nurodytą peržiūros procesą vertindamos, ar kuri nors nauja mokestinė priemonė yra žalinga.

Panaikinimas

D. Valstybės narės įsipareigoja iš naujo išnagrinėti savo galiojančius įstatymus ir nusistovėjusią praktiką, atsižvelgdamos į principus, kuriais grindžiamas kodeksas, ir į E–I punktuose išdėstytą peržiūros procesą. Valstybės narės prireikus pakeis tokius įstatymus ir praktiką, kad kuo greičiau panaikintų visas žalingas mokestines priemones arba priimtų atitinkamas kovos su piktnaudžiavimu nuostatas ar kitas tinkamas apsaugos priemones, susijusias su žalingomis mokestinėmis priemonėmis, atsižvelgdamos į Tarybos diskusijų po peržiūros proceso rezultatus.

Peržiūros procesas

Pranešimas

E.1 Remdamosi skaidrumo ir atvirumo principais, valstybės narės iki kiekvienų kalendorinių metų pabaigos viena kitą informuos apie esamas ir siūlomas mokestines priemones, kurios gali patekti į kodekso taikymo sritį.

Atitinkamos valstybės narės taip pat gali viena kitą informuoti apie esamas arba siūlomas mokestines priemones, kurių atžvilgiu jos nori įsitikinti, ar laikomasi kodekso.

Tai atvejais, kai pranešimas pagal 1 ir 2 papunkčius nepateikiamas, valstybės narės raginamos kitos valstybės narės arba Komisijos prašymu pateikti informaciją apie visas mokestines priemones, kurios, iš visko sprendžiant, patenka į kodekso taikymo sritį. Kai numatytoms mokestinėms priemonėms reikalingas Parlamento pritarimas, tokia informacija gali būti pateikiama tik po to, kai apie jas pranešama Parlamentui.

E.2 Apie valstybės narės mokesčines priemones, apie kurias nebuvo nepranešta pagal E.1 punktą, grupė gali būti informuojama kitos valstybės narės arba Komisijos prašymu. Prieš pranešdama apie tokias mokesčių priemones grupei, informaciją perduodanti valstybė narė arba Komisija turėtų apie tai informuoti atitinkamą valstybę narę.

Kalbant apie visuotinai taikomus mokesčių elementus, informaciją perduodanti valstybė narė arba Komisija turėtų grupei pateikti visą informaciją:

- i) kuri pagrįstai rodo, kad mokesčių elementas turi bent vieną iš B.2 punkte apibūdintų padarinių, ir
- ii) kuria remiantis galima pagrįstai daryti išvadą, kad gali būti daromas reikšmingas poveikis verslo veiklos vietos pasirinkimui Sąjungoje.

Suderintas apibūdinimas

F.1 Bet kuri valstybė narė arba Komisija gali prašyti suteikti galimybę aptarti valstybės narės mokesčines priemones, apie kurias pranešta pagal E.1 ir E.2 punktus, ir pateikti dėl jos pastabų. Tada valstybės narės nusprendžia, ar imtis tolesnių veiksmų ir parengti suderintą tokios priemonės apibūdinimą.

Įvertinimas

F.2 Suderintas apibūdinimas leis įvertinti, ar aptariamoms mokesčinėms priemonėms yra žalingos, atsižvelgiant į galimą jų poveikį Sąjungoje. Lengvatinių mokesčių priemonių atveju, atliekant tą vertinimą bus atsižvelgiama į visus B.1 punkte nurodytus veiksnius. Visuotinai taikomų mokesčių elementų atveju, atliekant tą vertinimą bus atsižvelgiama į visus B.2 punkte nurodytus veiksnius ir pagal L punktą pateiktas gaires dėl konkrečių visuotinai taikomų mokesčių elementų.

G. Taryba taip pat akcentuoja, kad peržiūrint mokesčines priemones, apie kurias pranešta, reikia atidžiai įvertinti jų poveikį kitoms valstybėms narėms, *inter alia*, atsižvelgiant į tai, kaip atitinkama veikla yra faktiškai apmokestinama visoje Sąjungoje, ir prašo grupės apsvarstyti atitinkamus ekonominius veiksnius ir poveikio duomenis, apie kuriuos jai pranešta, ir atsižvelgti į atitinkamos valstybės narės ekonomikos dydį bei atvirumą.

Jeigu mokestinės priemonės naudojamos tam tikrų regionų ekonominei plėtrai remti, bus įvertinama, ar priemonės yra proporcingos siekiamiems tikslams ir yra į juos tikslingai orientuotos. Vertinant tai, ypatingas dėmesys bus skiriamas atokiausiems regionams ir mažoms saloms būdingiems ypatumams ir apribojimams, nepažeidžiant Sąjungos teisinės sistemos vientisumo ir nuoseklumo, įskaitant vidaus rinkos ir bendros politikos vientisumą ir nuoseklumą.

Procedūra

H. Elgesio kodekso grupė, įsteigta vadovaujantis 1998 m. kovo 9 d. Tarybos išvadomis, toliau vertins mokestines priemones, kurios gali patekti į šio kodekso taikymo sritį, ir prižiūrės informacijos apie tas priemones teikimą. Taryba prašo kiekvienos valstybės narės ir Komisijos į šią grupę paskirti aukšto lygio atstovą ir jo pavaduotoją; grupei pirmininkaus valstybės narės atstovas. Išrinktiems pirmininkams padeda Tarybos generalinis sekretoriatas, kuris vykdo grupės sekretoriato funkcijas. Grupės susitikimai vyks reguliariai ir ji atrinks bei peržiūrės mokestines priemones, kurios turės būti vertinamos pagal E–G punktuose išdėstytas nuostatas. Grupė reguliariai teiks ataskaitas apie įvertintas priemones. Šios ataskaitos bus perduodamos apsvarstyti Tarybai. Jose bus pateikiami jos nagrinėtų mokestinių priemonių suderinti apibūdinimai ir galutiniai įvertinimai.

Tarybos patvirtinti galutiniai dokumentai bus skelbiami viešai, o papildomi dokumentai bus atitinkamai skelbiami viešai laikantis atitinkamų taisyklių.

I. Taryba prašo Komisijos padėti grupei atlikti būtiną pasirengimo posėdžiams darbą ir palengvinti informacijos teikimo bei peržiūros procesą. Šiuo tikslu Taryba prašo valstybių narių teikti Komisijai E punkte nurodytą informaciją, kad Komisija galėtų parengti F punkte nurodytų apibūdinimų ir įvertinimų projektus. Komisija turėtų atlikti panašias užduotis N punkte nurodytų įvertinimų atžvilgiu. Komisija nedalyvauja valstybėms narėms grupėje priimančioms sprendimus. Grupės darbo rezultatus tvirtina valstybių narių atstovai grupės lygmeniu ir jie pateikiami Tarybai patvirtinti.

Valstybės pagalba

J. Taryba pažymi, kad kai kurioms mokestinėms priemonėms, kurioms taikomas šis kodeksas, gali būti taikomos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107–109 straipsnių nuostatos dėl valstybės pagalbos. Grupės darbas vykdomas nedarant poveikio Sąjungos teisei. Tais atvejais, kai Komisija pradeda procedūrą dėl valstybės pagalbos, grupė turėtų sustabdyti atitinkamų priemonių nagrinėjimą, kol užbaigiama tokia procedūra dėl valstybės pagalbos. Grupei jau gali būti pateikiamas Komisijos, glaudžiai konsultuojantis su atitinkama valstybe nare, parengtas preliminarus priemonės apibūdinimas. Galutinis apibūdinimas prireikus turėtų būti pateikiamas iškart, kai užbaigiama procedūra dėl valstybės pagalbos.

Kovos su mokesčių vengimu ir slėpimu veiksmai

K. Taryba ragina valstybes nares visapusiškai bendradarbiauti kovojant su mokesčių vengimu ir slėpimu, visų pirma laiku keičiantis informacija tarp valstybių narių, laikantis atitinkamų nacionalinės teisės aktų, Sąjungos teisės ir tarptautinių standartų.

Taryba prašo grupės, kai tai laikoma tikslinga, rengti pasikeitimus nuomonėmis dėl tarptautiniuose forumuose svarstomų bendro intereso klausimų, kurie patenka į kodekso taikymo sritį.

L. Kai tai laikoma tikslinga, grupė, neviršydama savo įgaliojimų, taip pat galėtų pateikti Tarybai patvirtinti pasiūlymus dėl bendrų gairių, jeigu siūlomų bendrų gairių dar neapima Sąjungos teisės aktai. Tarybai patvirtinus galutines gaires, jos bus skelbiamos viešai. Visų pirma grupė pateiks Tarybai patvirtinti pasiūlymus dėl gairių dėl konkrečių visuotinai taikomų mokesčių elementų, kurie patenka į B.2 punkto taikymo sritį, ir tokie elementai bus vertinami valstybių narių atžvilgiu vadovaujantis ankstesnėmis šio kodekso nuostatomis ir atsižvelgiant į tokias gaires.

M. Taryba pažymi, kad kovos su piktnaudžiavimu nuostatos arba apsaugos priemonės, nustatytos nacionaliniuose mokesčių įstatymuose ir konvencijose dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo, atlieka esminį vaidmenį kovojant su mokesčių vengimu ir slėpimu, be kita ko, ir ES išorės strategijos atžvilgiu.

ES išorės strategija ir Verslo apmokestinimo elgesio kodekso geografinė taikymo sritis

N. Tarybos nuomone, tikslinga, kad principai, kuriais siekiama panaikinti žalingas mokesčines priemones, būtų taikomi kuo platesnėje geografinėje teritorijoje. Šiuo tikslu valstybės narės įsipareigoja skatinti jų įgyvendinimą pasaulio lygmeniu stengdamosi bendradarbiauti su už Sąjungos ribų esančiais jurisdikciją turinčiais subjektais, be kita ko, naudodamosi mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašu. Išsami informacija apie įtraukimo į sąrašą procesą išdėstyta 2017 m. gruodžio 5 d. Tarybos išvadose ir vėlesniuose dokumentuose, kuriuose šis sąrašas atnaujinamas ir peržiūrimas, taip pat atitinkamose stebėsenos proceso procedūrinėse gairėse.

Tuo tikslu grupė reguliariai vertina atitinkamus jurisdikciją turinčius subjektus, remdamasi objektyviais kriterijais, susijusiais su mokesčių skaidrumu, sąžiningu apmokestinimu ir kovos su BEPS priemonių įgyvendinimu.

Grupė reguliariai informuos Tarybą apie padarytą pažangą ir rekomenduos Tarybai atnaujinti ir peržiūrėti sąrašą.

O. Valstybės narės taip pat įsipareigoja skatinti kodekso principų taikymą teritorijose, kurioms Sutartis netaikoma. Visų pirma, valstybės narės, turinčios priklausomų ar asocijuotųjų teritorijų arba turinčios specialią atsakomybę ar apmokestinimo prerogatyvų kitų teritorijų atžvilgiu, jei pastarosios neįtrauktos į mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašą, įsipareigoja pagal savo konstitucinę tvarką užtikrinti, kad tose teritorijose šie principai būtų taikomi. Todėl tos valstybės narės įvertins padėtį ir pateiks ataskaitas grupei, o pastaroji jas vertins pagal pirmiau apibūdintą peržiūros procedūrą.

Taikymas, stebėseną ir peržiūra

P. Šiuo kodeksu nuo 2023 m. sausio 1 d. pakeičiamas Verslo apmokestinimo elgesio kodeksas, išdėstytas 1997 m. gruodžio 1 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybės atstovų rezoliucijoje. Tačiau B.2 punkte apibrėžtiems visuotinai taikomiems mokesčių elementams E.1–F.2 punktai bus taikomi nuo 2024 m. sausio 1 d. ir jie bus taikomi tik 2023 m. sausio 1 d. arba vėliau patvirtintoms arba iš dalies pakeistoms priemonėms.

Siekiant užtikrinti vienodą ir veiksmingą šio kodekso įgyvendinimą, Taryba prašo Komisijos kasmet jai pateikti kodekso įgyvendinimo ir valstybės fiskalinės pagalbos taikymo ataskaitą. Kai tikslinga, Taryba ir valstybės narės peržiūrės kodekso nuostatas, ypač kai bus pasiektas naujas tarptautinis sutarimas dėl atitinkamų klausimų.
